

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

Xe KAMER

A R R E S T

**nr. 266.950 van 9 juni 2026
in de zaak A. 242.676/X-18.800**

In zake : 1. J.R.
 2. C.B.
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaten Koen Van Den Wyngaert en Emmy De Brouwer
 kantoor houdend te 2300 Turnhout
 de Merodelei 112
 bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

de GEMEENTE HAACHT
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Cies Gysen en Alisa Konevina
kantoor houdend te 2800 Mechelen
Antwerpsesteenweg 16-18
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 6 augustus 2024, strekt tot de nietigverklaring van het besluit van de gemeenteraad van de gemeente Haacht van 29 april 2024 houdende de definitieve vaststelling van het gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan ‘Gerzevien’.

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verwerende partij heeft een memorie van antwoord ingediend en de verzoekende partijen hebben een memorie van wederantwoord ingediend.

Eerste auditeur An Van den broeck heeft een verslag opgesteld.

De verwerende partij heeft een laatste memorie ingediend. De verzoekende partijen hebben een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 8 mei 2026.

Staatsraad Stephan De Taeye heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Koen Van Den Wyngaert, die verschijnt voor de verzoekende partijen, en advocaat Alisa Konevina, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Eerste auditeur An Van den broeck heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973 (hierna: RvS-wet).

III. Feiten

3.1. De verzoekende partijen zijn (mede)eigenaar van een perceel met woning gelegen Ter Bist, te Haacht. Het perceel bevindt zich overeenkomstig het bij koninklijk besluit van 7 april 1977 vastgestelde gewestplan Leuven in woongebied en situeert zich tevens binnen het beheersingsgebied van het bij ministerieel besluit van 5 oktober 1981 goedgekeurde bijzonder plan van aanleg nr. 6 ‘Gerzevien’ (hierna: het BPA). Het perceel maakt ten slotte tevens het voorwerp uit van de verkavelingsvergunning ‘1993/V/3’ van 28 juni 1993.

3.2. Zoals toegelicht in de startnota voor het voorgenomen gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan ‘Gerzevien’ (hierna: het gemeentelijk RUP), wenst de gemeente Haacht “de strenge zonering en voorschriften van BPA Gerzevien te versoepelen zodat er beter ingespeeld kan worden op hedendaagse

trends inzake ruimte, wonen en recreatie”. Het beheersingsgebied van het voorgenomen gemeentelijk RUP situeert zich als volgt (oranje kleur) binnen de gemeente Haacht:

Met het voorgenomen gemeentelijk RUP beoogt de gemeente Haacht de volgende doelstellingen:

“

- stedenbouwkundige voorschriften vereenvoudigen en vernieuwen (i.e. overbodige artikels schrappen) zodat deze beter aansluiten op hedendaagse trends;
- het bestemmingsplan afstemmen op bestaande en juridische situatie (i.e. aanwezige wegenis legitimeren) en huidig aantal type zoneringen reduceren;
- doorwaadbaarheid van het plangebied verbeteren;
- groenzones toegankelijk maken;
- alternatieve woonvormen mogelijk maken zonder hiervoor verkaveling toe te staan.”

3.3. Op 23 juni 2022 keurt het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Haacht de startnota van het voorgenomen gemeentelijk RUP goed en neemt het kennis van de bijhorende procesnota.

3.4. Van 8 augustus tot 8 oktober 2022 wordt over de startnota een openbaar onderzoek georganiseerd. Op 15 september 2022 vindt er een participatiemoment plaats.

3.5. Op 12 januari 2023 keurt het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Haacht de scopingnota goed.

3.6. Op 15 maart 2023 beslist het team milieueffectrapportage van het departement Omgeving van de Vlaamse overheid dat voor het voorgenomen gemeentelijk RUP geen planmilieueffectrapport moet worden opgemaakt.

3.7. Op 26 juni 2023 vindt een plenaire vergadering plaats over het voorontwerp van het gemeentelijk RUP.

3.8. In zitting van 25 september 2023 stelt de gemeenteraad van de gemeente Haacht het ontwerp van het gemeentelijk RUP voorlopig vast. De gemeenteraadsleden N.B., T.V. en B.L. nemen niet deel aan de beraadslaging en stemming over deze voorlopige vaststelling.

Het perceel van de verzoekende partijen wordt door het voorlopig vastgestelde plan bestemd tot zone voor ‘wonen’ (artikel 4 van de stedenbouwkundige voorschriften). Langs de perceelsgrenzen wordt een ‘indicatief tracé openbare voetwegen’ (artikel 3.3) ingetekend en bevindt zich verder een zone voor ‘waterlopen en oeverstroken’ (artikel 7).

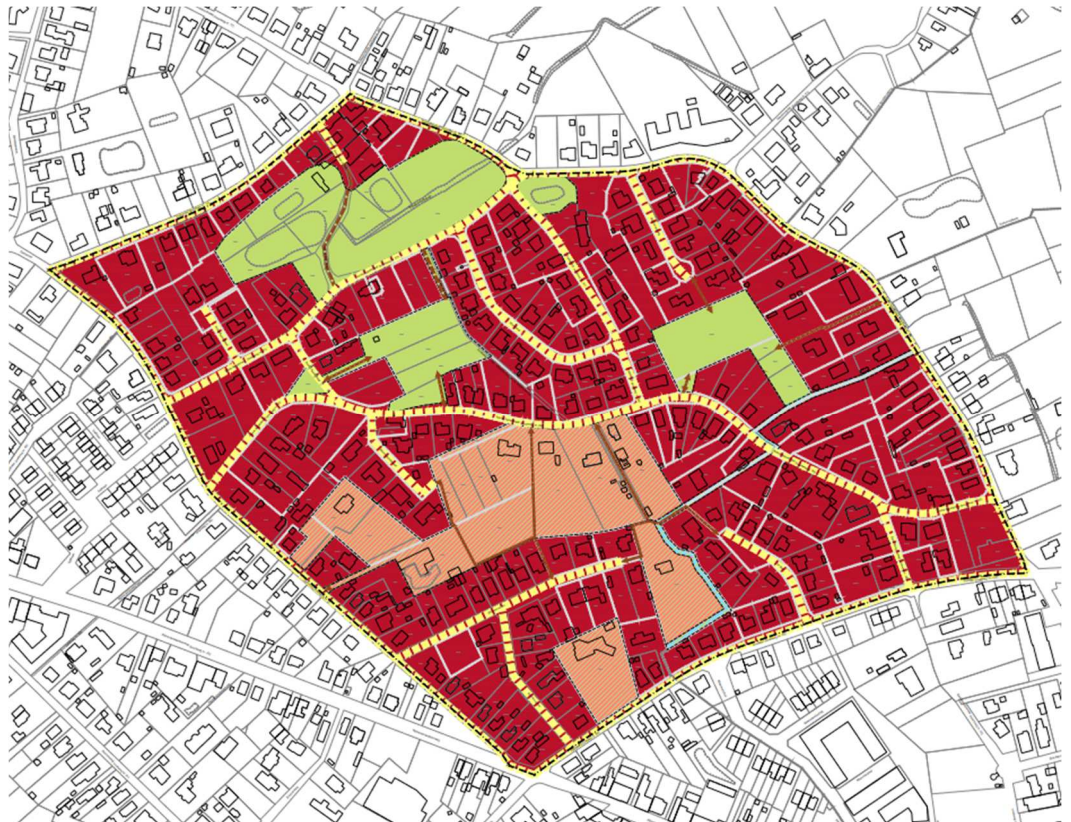
3.9. Van 30 oktober tot 28 december 2023 wordt over het ontwerp van het gemeentelijk RUP een openbaar onderzoek gehouden. Onder meer de verzoekende partijen dienen een bezwaarschrift in.

In hun bezwaarschrift bekritiseren de verzoekende partijen dat enkel voor grote percelen alternatieve woonvormen toegelaten zijn, terwijl zij daar niet van kunnen genieten, dat hun eigendom in een omgeving komt te liggen waar meer bebouwing mogelijk is ten opzichte van de huidige situatie, en dat in een indicatief tracé voor een openbare voetweg langs hun eigendom wordt voorzien.

3.10. De gemeentelijke commissie voor ruimtelijke ordening van de gemeente Haacht bespreekt op 20 februari 2024 de ingediende adviezen en bezwaren. Zij verwierpt de door de verzoekende partijen ingediende bezwaren en verleent een gunstig advies.

3.11. Met het bestreden besluit van 29 april 2024 stelt de gemeenteraad van de gemeente Haacht het gemeentelijk RUP definitief vast. De gemeenteraadsleden N.B., T.V. en B.L. nemen deel aan de beraadslaging en de stemming over de definitieve vaststelling van het gemeentelijk RUP. Voor het perceel van de verzoekende partijen gelden de onder randnummer 3.8 vermelde bestemmingen.

Het grafisch plan is het volgende:

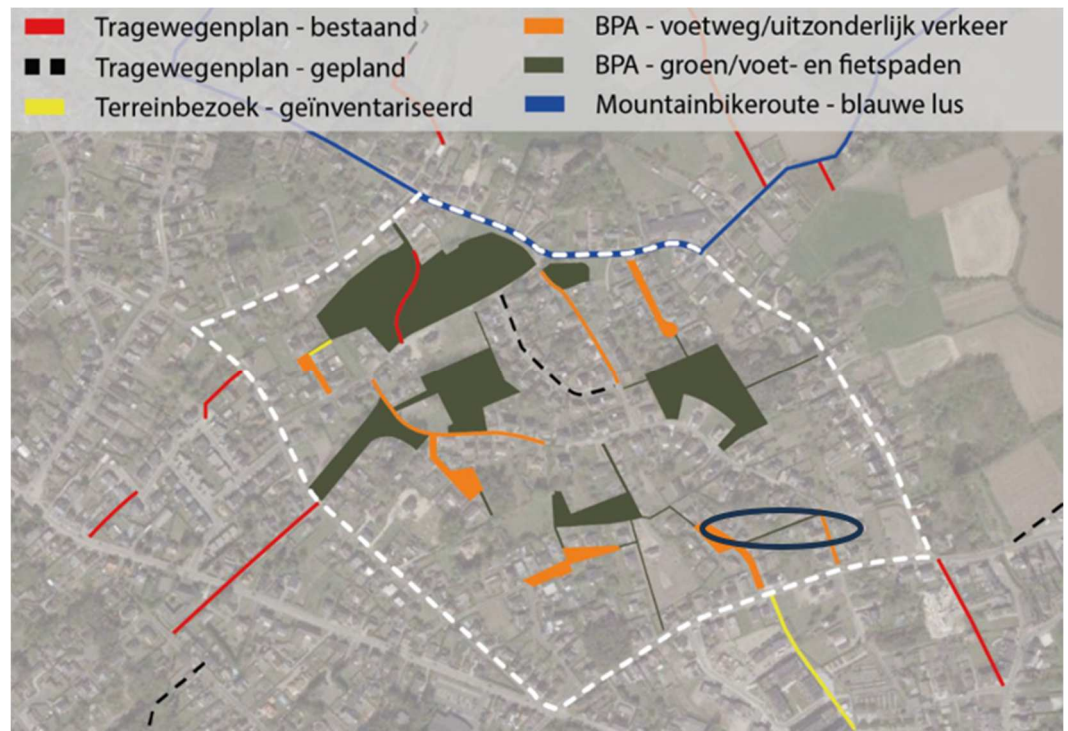

De bij dit plan horende stedenbouwkundige voorschriften luiden:

Legende

3.12. De toelichtingsnota bij het gemeentelijk RUP bevat de volgende kaart met de “(geplande) trage wegen binnen en aansluitend op het plangebied”, waaronder het te dezen relevante pad tussen de Sint-Remigiusweg en Ter Bist (zwart omrand), dat naast de woning van gemeenteraadslid B.L. is gelegen (hierna: “het pad naast de woning van gemeenteraadslid B.L.”):

3.13. Van het bestreden besluit wordt melding gemaakt in het Belgisch Staatsblad van 21 juni 2024.

IV. Onderzoek van het derde middel

Standpunt van de partijen

4.1. De verzoekende partijen voeren in een derde middel de schending aan van onder meer artikel 27 van het decreet van 22 december 2017 ‘over het lokaal bestuur’ (hierna: het decreet lokaal bestuur).

Zij betogen dat het een gemeenteraadslid verboden is om deel te nemen aan de bespreking en stemming over aangelegenheden waarbij het een rechtstreeks belang heeft, waarbij hij of zij zelfs bij twijfel niet behoort deel te nemen aan de bespreking en stemming en zich moet onthouden. De verzoekende partijen wijzen erop dat de gemeenteraadsliden N.B., T.V. en B.L. hun hoofdverblijfplaats in het plangebied hebben. Zij erkennen volgens de verzoekende partijen zelf dat zij onvoldoende objectief kunnen oordelen over het gemeentelijk

RUP, aangezien zij niet aan de voorlopige vaststelling van het ontwerp van het gemeentelijk RUP hebben deelgenomen. De verzoekende partijen menen dat de stedenbouwkundige voorschriften een wezenlijke verbetering van de ruimtelijke ontwikkelingsmogelijkheden van de eigendommen van de betrokken gemeenteraadsleden inhouden. Voorts wijzen zij erop het pad naast de woning van gemeenteraadslid B.L. om mysterieuze redenen niet in het gemeentelijk RUP werd opgenomen. B.L. heeft zich ook verzet tegen het voorstel om slechts voor een handvol percelen binnen het plangebied alternatieve woonvormen toe te laten. De verzoekende partijen besluiten dat de gemeenteraadsleden N.B., T.V. en B.L. persoonlijke belangen hebben bij het gemeentelijk RUP, en dat zij zich daarom hadden dienen te onthouden van deelname aan de beraadslaging en stemming over dit plan.

4.2. De verwerende partij repliceert in haar memorie van antwoord dat uit de rechtspraak van de Raad van State volgt dat artikel 27, § 1, van het decreet lokaal bestuur enkel toepassing kan vinden indien cumulatief aan de volgende voorwaarden is voldaan: het betrokken gemeenteraadslid moet een materieel of in geld waardeerbaar voor- of nadeel hebben bij de zaak, hetzij een verregaand moreel belang bij de aangelegenheid, het belang moet rechtstreeks en actueel zijn en mag geen loutere eventualiteit betreffen, en het belang moet individueel en persoonlijk zijn. In principe geldt het verbod op deelname aan de beraadslaging en stemming niet als er een collectief belang op het spel staat. De Raad van State oordeelde bovendien dat een gemeenteraadslid zich niet hoeft te onthouden van de beraadslaging en stemming wanneer een ruimere groep van personen of een bepaalde categorie van ingezetenen belang heeft bij een besluit van de gemeente. Bij de beraadslaging en besluitvorming over een RUP heeft een ruime groep van personen een belang. Het collectief belang gaat dan voor op het individueel belang van het gemeenteraadslid.

Met betrekking tot de gemeenteraadsleden N.B. en T.V. werpen de verzoekende partijen enkel op dat zij in het plangebied woonachtig zijn. Een individueel en persoonlijk belang bij de definitieve vaststelling van het gemeentelijk RUP is in hoofde van deze gemeenteraadsleden niet aanwezig.

Voorts wordt niet aangetoond dat het persoonlijk en rechtstreeks belang van B.L. op het collectief belang zou voorgaan. Het feit dat het pad naast de woning van gemeenteraadslid B.L. niet in het gemeentelijk RUP werd opgenomen, toont de partijdigheid van B.L. niet aan. B.L. heeft geen persoonlijk en rechtstreeks belang bij de bestreden beslissing dat verder gaat dan het belang van andere inwoners die in de buurt van een dergelijk tracé wonen. De beslissing beoogt het algemeen belang, inzonderheid de goede en vlotte doorwaadbaarheid van het plangebied. Het beweerde belang van B.L. bij het gemeentelijk RUP is dan ook onvoldoende geïndividualiseerd. Bovendien hebben de verzoekende partijen geen belang bij dit middelonderdeel, aangezien hun belang de vaststelling van het tracé langs hun perceel betreft, en niet de schrapping van het pad naast de woning van gemeenteraadslid B.L.

Voorts is het belang van B.L. bij het niet voorzien in alternatieve woonvormen op zijn perceel niet individueel en persoonlijk, nu dit ook geldt voor andere eigenaars wier percelen van deze regeling uitgesloten worden. Het betreft een collectief belang. Het feit dat B.L. een standpunt van zijn partij met betrekking tot de alternatieve woonvormen formuleert, toont nog geen individueel moreel belang in zijnen hoofde aan.

Wat de gemeenteraadsleden N.B. en T.V. betreft, wordt slechts in het algemeen geargumenteed dat zij ingevolge het gemeentelijk RUP een waardevermeerdering van hun eigendom zouden genieten. Er zijn geen concrete aanwijzingen voor een persoonlijk en rechtstreeks belang van deze gemeenteraadsleden. Het gemeentelijk RUP beoogt het algemeen belang. De opdeling tussen de bestemmingen 'wonen' en 'wonen in het groen' steunt op een onderzoek naar de perceelsgrootte en de invulling van de verschillende percelen binnen de perimeter van het gemeentelijk RUP. Het RUP wil de strenge voorschriften van het BPA versoepelen met het oog op de hedendaagse noden. Het bestreden besluit heeft geen invloed op de private belangen van de gemeenteraadsleden. Het standpunt van de verzoekende partijen impliceert dat er geen gemeentelijk RUP kan worden vastgesteld indien alle gemeenteraadsleden (of hun familieleden) in het plangebied wonen.

4.3. De verzoekende partijen stellen in hun memorie van wederantwoord dat er voldoende concrete aanwijzingen zijn dat het rechtstreeks belang van de betrokken gemeenteraadsleden bij het gemeentelijk RUP betrokken is. Dit is al helemaal het geval voor gemeenteraadslid B.L., nu het pad naast zijn woning bij de definitieve vaststelling van het gemeentelijk RUP niet langer als voetweg is voorzien. Gemeenteraadslid B.L. heeft sowieso een belang dat proportioneel veel groter is dan dat van de andere belanghebbenden.

4.4. De verwerende partij betoogt in haar laatste memorie dat niet is aangetoond dat de eigendommen van B.L., T.V. of N.B. door de nieuwe stedenbouwkundige voorschriften van het gemeentelijk RUP in een gunstigere positie worden geplaatst dan andere eigendommen. De verzoekende partijen verduidelijken niet dat het zogenaamde voordeel van de betrokken gemeenteraadsleden noemenswaardig verschilt van het voordeel van iedere andere eigenaar in dezelfde zone. Dat de eigendom van B.L. zich bij aanvang van het RUP-traject in gebied bevond waar alternatieve woonvormen worden toegelaten, en bij de definitieve vaststelling van het plan niet, doet niet ter zake. Dat het pad naast de woning van gemeenteraadslid B.L. niet in het definitief vastgestelde gemeentelijk RUP is opgenomen, creëert geen geïndividualiseerd voordeel dat rechtstreeks uit de bestreden beslissing voortvloeit. Er is evenmin aangetoond dat de positie van B.L. proportioneel veel meer afwijkt van die van andere buurtbewoners die door tracékeuzes worden geraakt. Dat de betrokken gemeenteraadsleden zich bij de voorlopige vaststelling van het gemeentelijk RUP hebben onthouden, houdt geenszins een erkenning in dat zij onvoldoende objectief kunnen oordelen. De stemming over het gemeentelijk RUP zou niet gewijzigd zijn indien de drie betrokken gemeenteraadsleden zich zouden hebben onthouden. Ten tijde van de definitieve vaststelling van het gemeentelijk RUP was B.L. gemeenteraadslid voor de oppositie, T.V. en N.B. waren gemeenteraadsleden voor de meerderheid. De definitieve vaststelling van het gemeentelijk RUP werd goedgekeurd met 13 stemmen voor en 9 stemmen tegen. T.V. en N.B. stemden voor, B.L. stemde tegen. De drie gemeenteraadsleden stemden mee met hun partij. Er is geen aanwijzing dat zij enig persoonlijk belang hebben laten prevaleren op

het gemeentelijk belang. Indien zij zich bij de beraadslaging en stemming over de definitieve vaststelling van het gemeentelijk RUP hadden onthouden, zou het plan nog steeds met 11 stemmen voor en 8 stemmen tegen zijn aangenomen. De stemming zou dus niet gewijzigd zijn.

Beoordeling

5.1. Artikel 27, § 1, 1°, van het decreet lokaal bestuur bepaalt:

“§ 1. Het is voor een gemeenteraadslid verboden deel te nemen aan de bespreking en de stemming over:

1° aangelegenheden waarin hij een rechtstreeks belang heeft, hetzij persoonlijk, hetzij als vertegenwoordiger, of waarbij de echtgenoot, of bloed- of aanverwanten tot en met de vierde graad een persoonlijk en rechtstreeks belang hebben. Dat verbod strekt niet verder dan de bloed- en aanverwanten tot en met de tweede graad als het gaat om de voordracht van kandidaten, benoemingen, ontslagen, afzettingen en schorsingen. Voor de toepassing van deze bepaling worden personen die een verklaring van wettelijke samenwoning als vermeld in artikel 1475 van het Burgerlijk Wetboek hebben afgelegd, met echtgenoten gelijkgesteld;”

5.2. De voormelde bepaling heeft betrekking op de wettige samenstelling van de gemeenteraad en raakt de openbare orde. De verwerende partij voert in dit licht tevergeefs aan dat de verzoekende partijen geen belang zouden hebben bij het middel.

5.3. Het plangebied betreft slechts een beperkt deel van het grondgebied van de gemeente Haacht. De door de verwerende partij vermelde hypothese waarbij het gemeentelijk RUP niet definitief zou kunnen worden vastgesteld omdat alle gemeenteraadsliden (of hun familieleden) in het plangebied wonen, doet zich niet voor.

5.4. Het bepaalde in artikel 27, § 1, 1°, van het decreet lokaal bestuur draagt ertoe bij een zo groot mogelijke objectiviteit te waarborgen door te verhinderen dat de gemeenteraadsliden die mogelijk niet geheel onpartijdig kunnen zijn, hun invloed en stem misbruiken om hun eigen belangen of die van hun familieleden voorrang te laten hebben op die van de gemeenschap.

5.5. Er wordt niet betwist dat de gemeenteraadsleden T.V., N.B. en B.L. hebben deelgenomen aan de beraadslaging en de stemming over de definitieve vaststelling van het gemeentelijk RUP.

5.6. Vastgesteld wordt dat de woningen van de gemeenteraadsleden T.V., N.B. en B.L. zijn gelegen in het beheersingsgebied van het gemeentelijk RUP, dat een beperkt deel van het grondgebied van de gemeente Haacht betreft. De stedenbouwkundige voorschriften van het gemeentelijk RUP bepalen de ontwikkelingsmogelijkheden, en daardoor ook de waarde, van de eigendom van deze gemeenteraadsleden. Bovendien wordt in het bestreden besluit beslist om het pad naast de woning van gemeenteraadslid B.L. niet te behouden. Deze omstandigheden reveleren een rechtstreeks en persoonlijk belang van de gemeenteraadsleden T.V., N.B. en B.L. bij het gemeentelijk RUP, waardoor zij mogelijk niet geheel onpartijdig over de definitieve vaststelling ervan hebben kunnen oordelen.

Het betoog van de verwerende partij dat niet bewezen is dat de betrokken gemeenteraadsleden voordeel halen uit de stedenbouwkundige voorschriften van het gemeentelijk RUP en dat hun zogenaamde voordeel niet noemenswaardig verschilt van het voordeel dat voor elke andere eigenaar in dezelfde zone geldt, doet niet anders besluiten. Het volstaat immers dat de gegevens van de zaak aannemelijk maken dat bij de stemming of de beraadslaging in de schoot van de gemeenteraad een belangenvermenging in de persoon van de betrokken gemeenteraadsleden mogelijk was en dat zij aldus in de verleiding konden komen om hun belangen op die van de gemeente en haar inwoners te laten prevaleren.

5.7. Gelet op wat voorafgaat, dienden de gemeenteraadsleden T.V., N.B. en B.L. zich op grond van artikel 27, § 1, 1°, van het decreet lokaal bestuur van de beraadslaging en de stemming over de definitieve vaststelling van het gemeentelijk RUP te onthouden, hetgeen zij overigens bij de voorlopige vaststelling van het ontwerp-RUP wel hebben gedaan.

De verbodsbepaling vervat in artikel 27, § 1, 1°, van het decreet lokaal bestuur strekt ertoe mogelijk misbruik te voorkomen en deze mogelijkheid volstaat om de toepassing van dat verbod te verantwoorden.

De schending van dat verbod, dat de aanwezigheid bij de beraadslaging en de stemming betreft, tast de geldigheid daarvan aan, zelfs indien aangetoond wordt dat de betrokken gemeenteraadsleden bij de definitieve vaststelling van het gemeentelijk RUP met hun partij hebben meegestemd, en dat de uitkomst van de stemming niet anders zou zijn geweest indien zij zich van de stemming hadden onthouden, zoals de verwerende partij voorhoudt.

Uit hetgeen voorafgaat, volgt dat de betrokken gemeenteraadsleden, om het vertrouwen van de inwoners in de gemeentelijke instellingen niet te schenden, zich hadden dienen te onthouden van deelname aan de beraadslaging en de stemming over de definitieve vaststelling van het bestreden ruimtelijk uitvoeringsplan. Deze onwettigheid volstaat om het bestreden ruimtelijk uitvoeringsplan te vernietigen.

5.8. Het middel is in de aangegeven mate gegrond.

V. Vraag om toelating tot het nemen van een herstelbeslissing met toepassing van artikel 38 RvS-wet

6.1. De verwerende partij vraagt in haar memorie van antwoord om haar in de gelegenheid te stellen het in het derde middel aangevoerde gebrek te herstellen door middel van een beslissing tot herstel, met toepassing van artikel 38 RvS-wet.

6.2. Artikel 38, § 1, RvS-wet luidt:

“In geval van een beroep tot nietigverklaring bedoeld in artikel 14, § 1, kan de afdeling bestuursrechtspraak, wanneer zij in de bestreden akte of het bestreden reglement een gebrek heeft vastgesteld dat tot een

nietigverklaring aanleiding kan geven, een verwerende partij in de gelegenheid stellen om dit gebrek te herstellen door de akte of het reglement in te trekken en een beslissing tot herstel te nemen.”

Artikel 38, § 10, RvS-wet bepaalt:

“De Koning bepaalt, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, de geschillen waarop dit artikel van toepassing is.”

Artikel 65/1 van het besluit van de Regent van 23 augustus 1948 ‘tot regeling van de rechtspleging voor de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State’ (hierna: het algemeen procedurereglement) luidt:

“Ter uitvoering van artikel 38, § 10, van de gecoördineerde wetten worden specifiek aangewezen, de geschillen:

1° inzake de akten en reglementen genomen met toepassing van het decreet van het Vlaamse Gewest van 25 april 2014 ‘betreffende complexe projecten’;

2° inzake de gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen bedoeld in de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, titel II, hoofdstuk II, afdeling 2;

3° inzake de besluiten van de Waalse Regering tot herziening van een gewestplan als bedoeld in boek II, titel II van het Waalse Wetboek van Ruimtelijke Ontwikkeling;

4° inzake de besluiten van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering tot wijziging van een gewestelijk bestemmingsplan als bedoeld in titel II, hoofdstuk III, van het Brussels Wetboek van Ruimtelijke Ordening.”

6.3. Aangezien het voorwerp van het voorliggende beroep niet behoort tot één van de in artikel 65/1 van het algemeen procedurereglement vermelde categorieën van geschillen die in uitvoering van artikel 38, § 10, RvS-wet door de Koning zijn aangeduid als administratieve rechtshandelingen die voor een herstelprocedure in aanmerking komen, kan de vraag van de verwerende partij niet worden ingewilligd.

BESLISSING

1. De Raad van State vernietigt het besluit van de gemeenteraad van de gemeente Haacht van 29 april 2024 houdende de definitieve vaststelling van het gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan ‘Gerzevien’.

2. Dit arrest dient bij uittreksel te worden bekendgemaakt op dezelfde wijze als het vernietigde besluit.

3. De verwerende partij wordt verwezen in de kosten van het beroep tot nietigverklaring, begroot op een rolrecht van 400 euro, een bijdrage van 24 euro en een rechtsplegingsvergoeding van 770 euro, die verschuldigd is aan de verzoekende partijen gezamenlijk.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, op negen juni tweeduizend zesentwintig, door de Raad van State, Xe kamer, samengesteld uit:

Jan Clement,	kamervoorzitter,
Stephan De Taeye,	staatsraad,
David D’Hooghe,	staatsraad,
bijgestaan door	
Karin Meerschaut,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Karin Meerschaut

Jan Clement